

STUDIEVEJLEDNING OG KURSUSBESKRIVELSER

PERIODE 1 OG 2
EFTERÅRSSEMESTERET 2009

Det Samfundsvidenskabelige
Fællessemester
Aalborg Universitet
September 2009

Forord

Denne *studievejledning* indeholder en beskrivelse af projektarbejde og kurser på Det Samfundsvidenskabelige Fællessemester. Her kan du se kravene til semestrets to projekter og angivelse af, hvad du skal have læst til den enkelte forelæsning – plus en hel del mere.

Studievejledningen skal ses i sammenhæng med *semesterplanen*, som angiver tid og sted for de enkelte aktiviteter.

Undervisningen på Fællessemestret er tilrettelagt på grundlag af ”*Studieordning for Det samfundsvidenskabelige Fællessemester*”, hvor bestemmelser om mål, indhold og prøver er fastlagt.

Semesterplan, studieordning m.v. kan ses på basis’ hjemmeside:

<http://basis.samf.aau.dk/>

Fra samme side er der adgang til Moodle, som er navnet på vores intranet. Moodle opdateres løbende med slides til forelæsningerne og andre studierelevante oplysninger.

God læse- og studielyst!

På vegne af lærergruppen
Helle Therkildsen
Basisleder

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Fællesmestret	7
Fællesmestrets undervisning	7
Vejledning	8
Retningslinier for vejledning	9
P1 og P2	10
Projektarbejdet	11
Krav til projektrapporter	12
Krav til P1 projektrapport	13
Krav til den faglige del af P1-rapporten	13
Krav til procesdelen af P1-rapporten	14
Krav til P2 projektrapport	14
Krav til den faglige del af P2-rapporten	15
Krav til procesdelen af P2-rapporten	16
Eksamenstilmelding	16
Kursusbeskrivelser	17
Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer – del 1-26	17
Introduktionsforelæsninger – del 1-4	19
Del 1: Introduktion til forelæsningsrækken om det moderne Danmark	19
Del 2: Ulighed i Danmark	19
Del 3: Den nationale stat og statsteori.....	19
Del 4: Regionaliseringens og globaliseringens konsekvenser for Danmark...19	
Det moderne Danmarks gennembrud – Del 5-10	20
Del 5: Fra grundlov til parlamentarisme	20
Del 6: Demokrati, det politiske system og politiske partier.....	21
Del 7: Markedsøkonomiens rødder og den politiske økonomis fødsel.....	21
Del 8: Om markedets funktionsmåde – fra Marx til neoklassisk teori	21
Del 9: Fra traditionelle til moderne samfund	22
Del 10: Fra fattigvæsen til den moderne sociallovgivnings gennembrud.....	22
Det danske samfunds udbygning efter 1945: Den kolde krig, velfærd og sociale forandringer – Del 11 - 16	23
Del 11: Fra Anden Verdenskrig til den kolde krig.....	23
Del 12: Det politiske system, bureaukratier, interesseorganisationer	23
Del 13: Regulering af markedet – fra krise til Keynes til kritikken.....	24
Del 14: Fra markeder til virksomheder	24
Del 15: Det moderne samfunds udfoldelse og forsvinden?	25
Del 16: Fra residual til universel socialpolitik	25
Nationalstaten under pres: opbrud og nye skillelinjer – Del 17 - 22	25
Del 17: Danmarks integration i EF og EU	25

Del 18: Nye skillelinier og politisk opbrud	26
Del 19: Deregulering af det regulerede marked	26
Del 20: Debatter om transnationale selskaber (TNC)	27
Del 21: Det senmoderne samfund	27
Del 22: Socialpolitik og velfærdsstat under forandring	28
Nye udfordringer i et nyt årtusinde – Del 23 - 26	28
Del 23: En ny verdensorden	28
Del 24: En genoplivning af den politiske reg. af marked og virksomhed	29
Del 25: National identitet i en global verden	29
Del 26: Afsluttende paneldebat om aktuelt tema	29
Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 5	31
Del 1: Studieteknik	32
Del 2: Organisationer som systemer	32
Del 3: Teamdannelse i organisationen	33
Del 4: Ledelse og udvikling af team	33
Del 5: Forskning og teamlæring	34
Problemorienteret metode 1-3	36
Del 1: Problemorientering og typer af problemformuleringer	37
Del 2: Teori, empiri og undersøgelses metode	37
Del 3: Analysestrategi – gode argumenter og troværdige konklusioner	38
Praktisk Statistik - Del 1 – 4	39
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik	39
Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel	40
Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable	40
Del 4: Praktisk anvendelse i projektarbejdet	41
Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 4	42
Del 1: Tekstanalyse	42
Del 2: Kildehåndtering	43
Del 3: Kildernes forskellige funktioner	43
Del 4: Effektiv informationssøgning	44
Litteraturliste	45

Fællessemestret

Det problemorienterede projektarbejde er kernen i aktiviteterne på Det Samfundsvidenskabelige Fællessemester. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektprøver. Din gruppe har tilknyttet en vejleder, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften *Det moderne Danmark*, skriver din gruppe i projektperiode 1 (P1) indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i projektperiode 2 (P2) indenfor temaet *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Vejlederne i din storgruppe vil inden semesterstart have indsnævret temarammen i P1 til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projektarbejde.

Fællessemestrets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i dette hæfte og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

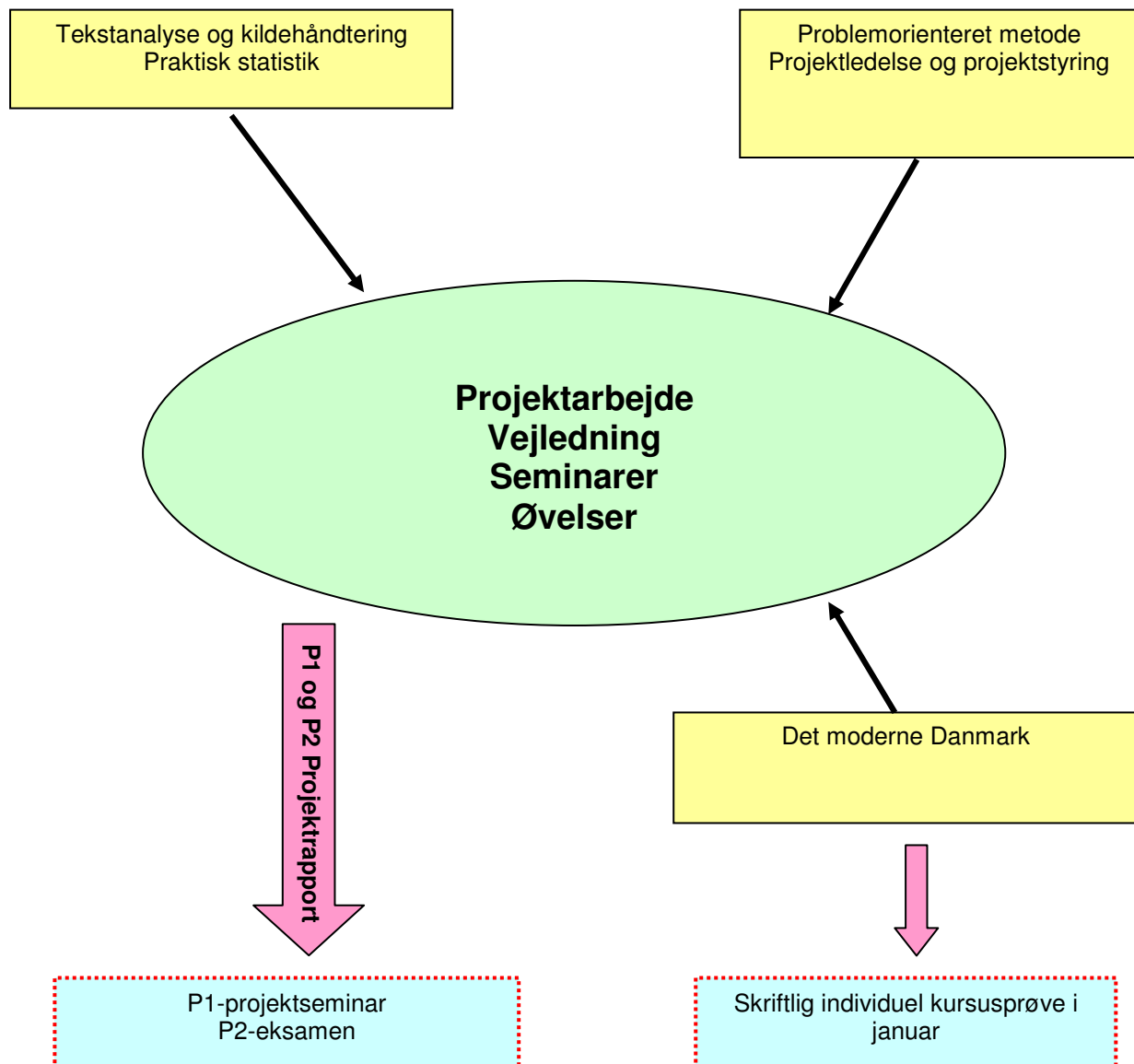
Kurserne kan igen opdeles i 3 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

Et kursus, der relaterer sig til semestrets tema og dermed kan inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne. Kurset hedder "Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer". I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da meningen med projektarbejdet er, at der arbejdes i dybden med udgangspunkt i et afgrænset emne. Kurset udgør grundlaget for en individuel skriftlig eksamen i januar måned.

Kurser, der relaterer sig til problemorienteret projektarbejde i grupper og dermed skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til problemorienteret projektarbejde og til udvikling af kompetencer i at indgå i en gruppe. Det drejer sig om kursus i Problemorienteret metode og kursus i Projektledelse og projektstyring. Disse 2 kurser indgår i grundlaget for P2- eksamen.

Kurser, der giver redskaber til projektskrivning inddrages i projektarbejdet i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det drejer sig om de kursusgange der har *Tekstanalyse og kildehåndtering* og *Praktisk statistik* som overskrift. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og opgaver, og indgår samtidigt i grundlaget for P2- eksamen.

Aktiviteterne på 1. semester kan illustreres således:

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af 3 til 5 grupper med samme vejleder kalder vi for en ”klynge”. Klyngen er samtidig en administrativ enhed, hvilket betyder at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper og du vil sandsynligvis også få en ny vejleder.

Vejledningen vil foregå som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Nogle klyngemøder har form af et statusseminar, hvor der stilles specifikke krav til, hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt og hvad der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele

klyngen deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinier for vejledning

Ligesom det er vigtigt at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at I skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2.

Det skal også fremhæves her, at vejlederen ikke er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinier er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige og mange udviser yderst stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det og fordi I er nye studerende.

I kan forvente at vejlederen:

- kan mødes med jer ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen
- ved projektperiodens start aftaler med jer,
  - hvordan samarbejdet skal foregå
  - hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder, skal afleveres (mail/dueslag/klyngemappe P2),
  - hvor lang tid før mødet, vejleder skal have oplæg,
  - hvor hurtigt I kan forvente svar på en mail? og andet relevant for samarbejdet
- er fagligt kompetent og interesseret i jeres uddannelse
- overholder aftaler
- kender Fællessemestrets studieordning
- læser jeres oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med jer
- når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan I kommer videre
- på jeres opfordring, hjælper med at løse eventuelle samarbejdsproblemer i gruppen
- forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål og vejleder jer i overensstemmelse dermed

I kan ikke forvente at vejlederen:

- læser og kommenterer samme oplæg flere gange
- fungerer som en ordbog eller et opslagsværk
- finder litteratur til jer. I kan spørge om hjælp
- retter jeres projekt for sproglige mangler (vedkommende kan påpege sproglige mangler eller særlige problemer)
- inden aflevering bedømmer projektrapporten – censor kan jo være uenig
- står til rådighed efter projektets afleveringsfrist
- kan svare på praktiske spørgsmål, som ”hvor kan man købe kopikort”. Står det ikke på hjemmesiden, så spørg sekretæren

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer:

- overholder aftaler
- deltager aktivt både mundtligt og skriftligt
- er bevidste om, at de selv er ansvarlige for projektrapportens endelige udformning
- aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet
- har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til
- holder sig orienteret om Fællesmestrets indhold og selv har styr på eget skema
- forholder sig aktivt til vejledningsprocessen og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen

Skulle der opstå problemer mellem gruppe og vejleder, så sig det til vejlederen. Det kan jo være, at der blot er tale om misforståelser. Er det mere end som så, kan gruppen henvende sig til en af lærergruppens koordinatører, som vil hjælpe med at løse problemet.

Vær opmærksom på, at de fleste vejledere ikke har fast arbejdssted på Strandvejen og derfor typisk vil være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Vær også opmærksom på, at mange har et presset program og at man derfor skal aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, kan I altid henvende jer til en anden vejleder i storgruppen, ligesom jeres egen vejleder også kan henvise til en anden vejleder, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer med et bestemt spørgsmål.

P1 og P2

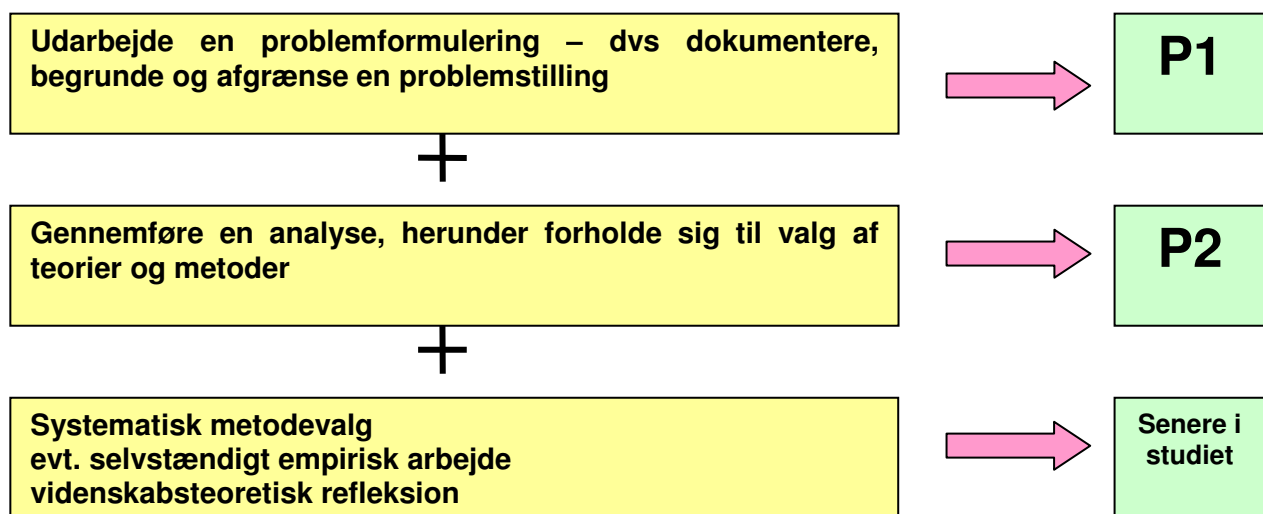
Fællesmestret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

I P1, der varer fra 1. september til og med uge 39, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. I P2, der varer fra uge 40 til 31. januar udvides

kravene betydeligt, således at gruppens valgte problemformulering også skal underkastes en analyse. For nogle af jer vil kravene afhængig af valgte studieretning udvides i forårssemestret med hensyn til stringens og metodevalg, herunder inddragelse af videnskabsteori.

I løbet af fællessemestret får du lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre.

Den projektpædagogiske progression kan illustreres som i nedenstående figur:

Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af hinandens oplæg, gruppens arbejdsplaner og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet.

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du “lærer at tage ansvar for egen læring”. Langt hovedparten af al læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studieordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit forholder sig til de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. Det handler om udvikling af dine *evner til at indgå i gruppearbejde* - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppedynamiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1 og P2 prøver. Rapporten indeholder for det første en faglig del

med resultaterne af arbejdet med en afgrænset problemstilling. For det andet indeholder den en procesdel om, hvordan projektgruppen har tilrettelagt samarbejdet i gruppen.

Et væsentligt formål med P1 er at du opnår færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. at der inden for et selvvalgt emne/problemstilling opstilles *forskellige typer af problemformuleringer*
2. at der argumenteres for den valgte problemformulering på *et dokumenteret grundlag*, og
3. at problemformuleringen er *afgrænset* og derved til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at I bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at I dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv*-spørgsmål hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i Fællesmestrets studieordning. Som en retningsgivende hjælp har vi i det følgende yderligere uddybet læringsmålene for P1 og P2 til en "tjekliste", der for nogle kan være en hjælp i projektarbejdet.

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapports sidetal.

En opgaves eller et projekts maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag).

P1-rapporten må maksimum fylde 25 normalsider (Inklusiv max. 5 sider til procesdelen).

P2-rapporten må maksimum fylde 60 normalsider (Inklusiv max. 10 sider til

procesdelen).

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er det målet for P1, at den studerende efter periodens projektarbejde kan:

- udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema
- argumentere for den valgte problemformuleringstype
- vurdere og håndtere den litteratur projektrapporten bygger på
- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt
- redegøre for erfaringer med måden gruppen har samarbejdet på

Krav til den faglige del af P1-rapporten

Den faglige del bør typisk indeholde følgende (rækkefølgen er ikke bindende, og skal ikke forstås som overskrifter til en indholdsfortegnelse):

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, eksempelvis i kursislitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemformuleringer, samt en argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, kontekst o. lign.
- Eventuelt en perspektivering med overvejelser om fremgangsmåde til besvarelse af hovedspørgsmålet (problemformuleringen).
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være fulgt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

For at implementere kravene i P1 indeholder rapporten typisk redegørelse for og erfaringer med:

- Arbejdsprocesserne i forbindelse med studiet. Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet?
- Læreprocesserne – hvordan var vores forudsætninger? Hvad har vi opnået? Hvordan kommer vi videre?
- Gruppeprocesserne – erfaringer med kommunikation, roller og/eller samarbejdsaftaler?
- Hvordan har vi brugt vejlederen?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?

Krav til P2 projektrapport

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: ” Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv” og med udgangspunkt i et af kernetemaerne fra kursus i ”Det moderne Danmark”. Projektrapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier og tager typisk udgangspunkt i dele af pensum fra kursus i ”Det moderne Danmark”. Der bør inddrages supplerende litteratur, der kan bidrage i dybden i en analyse af projektrapportens problemformulering.

Ifølge studieordningen er det målet for P2, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte kernetema/projektemne
- redegøre for flere faglige tilgange til den valgte problemstilling
- udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat
- redegøre for gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative og styringsmæssige teknikker
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres

Krav til den faglige del af P2-rapporten

Den faglige del bør typisk indeholde følgende (rækkefølgen er ikke bindende, og skal ikke forstås som overskrifter til en indholdsfortegnelse):

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, ud fra forskellige faglige eller tværfaglige synsvinkler, blandt andet i kursuslitteraturen?
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- Argumentation for valg af metoder til empirisk dokumentation og for fortolkning af den valgte empiri.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, rum o. lign.
- Redegørelse for og diskussion af undersøgelsesmetoden, det vil sige fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen. Hvordan skal analysen af problemformuleringen gribes an, og hvorfor netop på denne måde? Følgende skal indeholdes:
  - Argumentation for valg og fravalg af empiri
  - Argumentation for valg og fravalg af anvendte redskaber, herunder teorier, begreber og metoder
  - Eventuel opstilling og argumentation for underspørgsmål eller hypoteser
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur og empirisk materiale. Selvstændig indsamling af empiri (f.eks. egen spørgeskemaundersøgelse) indgår således ikke i bedømmelseskriterierne for P2.
- I forbindelse med analysen er det derimod et krav, at der sker en vurdering af den videnskabelige litteratur i relation til problemformuleringen. På hvilken måde er litteraturens problemstillinger, argumenter og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En konklusion, der indeholder svar på problemformuleringen, og gerne suppleret med vurderinger af fordele og ulemper ved den valgte fremgangsmåde.(overvej f.eks. om I ville være nået til en anden konklusion, hvis I havde valgt en anden fremgangsmåde)
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være opfyldt.

Krav til procesdelen af P2-rapporten

For at implementere kravene i P2 bør procesdelen i rapporten indeholde følgende:

- Udarbejdede øvelsesopgaver fra kurset i Projektledelse og projektstyring
  - Redegørelse for og vurdering af gruppens læring og egen læring, der kan tage udgangspunkt i nedenstående:
- 1) Hvordan projektgruppen har organiseret teamsamarbejdets læreprocesser?
    - a) Hvad var dine forudsætninger og erfaringer?
    - b) Hvordan har I hver især bidraget til at teamsamarbejdet lykkedes?
    - c) Hvordan kan dine og jeres nuværende erfaringer bidrage til at et teamsamarbejde kan udvikles fremover?
  - 2) Hvilke erfaringer har den enkelte studerende fået med at lede læreprocesser
    - a) Hvordan organiserede temaet teamledelse?
    - b) Hvilke konkrete erfaringer har du fået med at lede teamet?
    - c) Hvordan agerede teammedlemmerne understøttende i forhold til teamlederfunktionen?
  - 3) Hvordan teamet har udarbejdet og anvendt samarbejdskontrakter:
    - a) Internt i teamet?
    - b) Eksternt med vejleder?
    - c) Eksternt med andre teams?
  - 4) Hvordan teamet har anvendt kommunikation til ledelse og udvikling af teamet
    - a) Hvad har haft den største effekt på din og jeres kommunikation i teamet?
    - b) Hvordan har kommunikationen bidraget til at kvalificere teamsamarbejdet?
    - c) Hvordan har I brugt redskaberne til konflikthåndtering i teamet?
    - d) I hvilken udstrækning har teamet inddraget vejleder i konfliktmægling, og hvilke erfaringer har I gjort?
  - 5) Hvordan teamet har arbejdet med organisatorisk læring, forstået som teamets læring og den enkelte studerendes egen læring som teammedlem?
    - a) Hvad og hvem har bidraget til denne læring?
    - b) Hvilken betydning har disse refleksioner haft for projektarbejdet?

Eksamenstilmelding

På 1. studieår er du automatisk tilmeldt alle prøver første gang de udbydes.

Som førsteårsstuderende **skal** du deltage i prøverne første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig.

Bliver du syg til eksamen eller er så uheldig at dumpe, kan du i samme semester gå til syge- og reeksamen. Sygdom skal dokumenteres ved indsendelse af lægeerklæring. Tilmelding til syge- og reeksamen skal ske ved henvendelse til Fakultetets eksamenskontor inden for bestemte tilmeldingsfrister.

Fakultetets eksamenskontor kan, hvis usædvanlige forhold gør sig gældende, dispensere fra tilmeldingsfristen.

Kursusbeskrivelser

Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer – del 1-26

v/Poul Thøis Madsen, Lars Andersen, Christian Albrekt Larsen, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen og Helle Therkildsen

Formål

- At give den studerende en grundlæggende viden om det moderne samfunds institutioner og deres funktioner set i en historisk kontekst
- At introducere den studerende til centrale begreber og teorier, der kan bruges til at beskrive det moderne og senmoderne samfund
- At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv

Indhold

Kurset tager udgangspunkt i etableringen af nationalstaterne i 1800-tallet, hvilket markerer overgangen til det moderne samfund og udviklingen af dets grundlæggende institutioner, som marked, demokrati, ret mv., der også er strukturerende for nutidens samfund. Udbygningsfasen omfatter perioden fra 1930'ernes krise og socialreformer til starten af 1970'erne, hvor blandingsøkonomien, udbygningen af velfærdsstaten og den kolde krig er vigtige kendetegn. Den klassiske modernitet udfordres i perioden fra 1970'erne og frem karakteriseret ved deregulering af markedet, opbrud i politiske systemer, europæisk integration, etablering af internationale retsinstanter og betydelige skift i socialpolitikken og solidaritetsfølelsen. I denne periode sker overgangen fra moderne til senmoderne samfund. Kurset afsluttes med en række perspektiverende forelæsninger, der belyser aktuelle udfordringer for de institutionelle grundpiller set fra forskellige samfundsvidenskabelige perspektiver.

De enkelte kursusgange tager udgangspunkt i nedenstående kernetemaer, der alle belyses i et tværfagligt perspektiv:

Globalisering

Ulighed og klasser

Demokrati og deltagelse

Danmark i det internationale samfund

National identitet

Velfærdsstat og social sikring

Regulering i en national og global sammenhæng

Organisatorisk og institutionel forandring

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Lærerstyrede forelæsninger på store hold. Den studerende skal arbejde med et omfangsrigt pensum og selv gennem læsning, udarbejdelse af notater og brug af forelæsernes notater være i stand til at indfri kursets læringsmål.

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan:

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber
- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte institutioners funktioner og funktionsmåder i et historisk perspektiv
- identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger
- anvende flere fags teorier og begreber i en diskussion af udvalgte problemstillinger

Vurderingskriterier

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål, gives karakteren 12

Karakteren 02 gives hvis den studerende kan:

- gengive teorier og begreber korrekt
- beskrive nogle af de fundamentale træk ved den måde udvalgte institutioner fungerer på
- anvende begreber og teorier, men usystematisk og på en måde der ikke altid er korrekt

Prøveform

5 timers individuel skriftlig prøve med egne hjælpemidler. Ingen netadgang. Egen PC og printer medbringes til prøven.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Litteratur

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005), 2. udg.: *Markedsøkonomiens udvikling*. Fakkbokforlaget.

Heywood, Andrew (2007) 3. udgave: *Politics*, Palgrave Foundations. Palgrave.

Paludan, Helge, m.fl., (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag

Kompendium til efterårets forelæsninger, AAU 2009

Introduktionsforelæsninger – del 1-4

Del 1: Introduktion til forelæsningsrækken om det moderne Danmark

v/ Helle Therkildsen

Formål og indhold

At introducere ideen bag kurset, sammenhængen mellem de forskellige kursusgange og sammenhængen med de øvrige undervisningsaktiviteter.

Del 2: Ulighed i Danmark

v/Anja Jørgensen

Formål og indhold

Forelæsningsen er en grundlæggende indføring i de sociologiske begreber klasse og ulighed. Disse begreber forbindes til velfærdsstatslige bestræbelser på at udligne sociale forskelle gennem uddannelse ligesom det diskuteres i relation til begreber som social reproduktion og social mobilitet.

Litteratur:

Erik Jørgen Hansen: ”Sociale klasser og social ulighed” i Andersen, Heine (2004), *Sociologi – en grundbog til et fag*, Hans Reitzels Forlag, (Optrykt i Kompendium)

Del 3: Den nationale stat og statsteori

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold:

- Introduktion til statsbegrebet
- Introduktion til nationalstatsbegrebet
- Introduktion til nationalisme
- Skelnen mellem kulturelle og politiske fællesskaber

Litteratur:

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 5 (s. 89-106) og Kapitel 6 (s. 109-115).

Del 4: Regionaliseringens og globaliseringens konsekvenser for Danmark

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

’Man begriber med begreber’ og med de teorier, som begreberne indgår i, hvorfor formålet med PTM’s kursusgange er at introducere og uddybe en lang række centrale

politisk-økonomiske begreber og teorier. I den første forelæsning introduceres 'globalisering' og 'regionalisering' som begreber og som faktisk forekommende fænomener med særlig vægt på betydningen for det danske samfund. Det vil ske ved at præsentere dels globaliseringens og regionaliseringens historiske udvikling, dels forskellige teoretiske opfattelser af globalisering og regionalisering.

Litteratur

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 143-151
Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fakbokforlaget, kap. 11, s. 331-352

Supplerende læsning:

Heywood, s. 151-156 om EU som et eksempel på regionalisering og bidrag til globalisering.

Regeringen (2005), Danmark og globaliseringen. Debatpjece om globaliseringens udfordringer for Danmark: <http://www.globalisering.dk/multimedia/Global.pdf>.

De studerende, der intet forudgående kendskab har til økonomi, vil til forelæsningsne af Poul Thøis Madsen med fordel kunne benytte Henrik Kureer, *International Økonomi A-niveau*, Systime, 2008. Den er særdeles egnet til selvstudium. Til de, der har haft økonomi før eller gerne vil studere økonomi på et lidt højere niveau (især hvad angår brugen af formaliserede modeller) så prøv de meget pædagogiske: Jesper Jespersen (2009), 'Introduktion til Makroøkonomi', Jurist- og Økonomforbundets Forlag. Eller Hans Jørgen Biede (2009), 'Makroøkonomi – videregående uddannelser', Academica.

Det moderne Danmarks gennembrud – Del 5-10

Del 5: Fra grundlov til parlamentarisme

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Under indtryk af europæiske politiske omvæltninger og treårskrigen 1848-1850 faldt den danske enevælde, og grundloven af 1849 indførte det borgerlige demokrati. Perioden frem til Første Verdenskrig var præget af nederlaget til Tyskland i 1864, forfatningskampen i 1880'erne, og arbejderbevægelsens fremvækst. Først efter parlamentarismens indførelse i 1901 var grunden lagt til det klassiske »firepartisystem«, og med grundloven af 1915 indførtes kvinders valgret.

Litteratur:

Paludan, Helge m.fl. (2002) *Danmarks historie – i grundtræk*, Aarhus Universitetsforlag, kap. 15, 16, 17 og 19.

Del 6: Demokrati, det politiske system og politiske partier

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold:

- Demokratiteori
- Politisk system
- Partier i politiske systemer
- Partisystemer

Litteratur:

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 4 (s. 71-88) [demokrati] og Kapitel 13 (s. 271-292) [partier]

Supplerende litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 1, s. 43-61 [om politiske ideologier]

Easton, David (1998), "Om at analysere politiske systemer". *I Grundbogen i Statskundskab*, Akademisk forlag

Del 7: Markedsøkonomiens rødder og den politiske økonomis fødsel

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Her introduceres den klassiske politiske økonomi i sin historiske sammenhæng. Ikke mindst forståelsen af markedet som begreb og konkret fænomen står i centrum. Der gives en introduktion til Adam Smith, men også andre klassiske politiske økonomer.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fakkbokforlaget, Kapitel 1, 2 og 3, men med mshp. s. 12-17, s. 18-19, s. 35-39 (merkantilismen), s. 52-76 (politisk økonomi mshp Adam Smith).

For en definition af begrebet 'marked', se Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 185.

Del 8: Om markedets funktionsmåde – fra Marx til neoklassisk teori

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At uddybe forståelse af markedet ved at introducere Marx og neoklassisk teori i sin historiske sammenhæng. Efter de klassiske politiske økonomer forsøgte den sidste

klassiske politiske økonom Karl Marx at uddybe den teoretiske forståelse af markedet i skarp konkurrence med det modsatrettede synspunkt – det neoklassiske, der i dag dominerer såvel vores markeds- som økonomiforståelse.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fakhokforlaget, Kapitel 4 og 5 men med mshp. s. 112-34 (om Marx), s. 134-152 (om neoklassisk teori)

Supplerende litteratur:

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 55-59 [om marxisme]

Del 9: Fra traditionelle til moderne samfund: arbejdsdeling, rationalitet og nye sociale organiseringer

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Forelæsningen belyser overgangen fra en traditionel social orden til en moderne. Centrale begreber og teorier introduceres til at forstå baggrunden for denne samfundstransformation, og sociologiens rolle i beskrivelsen heraf diskuteres. Særlig vægt lægges på at beskrive opkomsten af det moderne danske samfund som det kom til udtryk i samfundsmæssige strømninger, klassedannelse og sociale bevægelser.

Litteratur:

Giddens, Anthony (1995), *Sociologi. En kort men kritisk introduktion*. Hans Reitzels Forlag, s. 11-31. (Oprtrykt i Kompendium)

Gundelach; Peter (1998) ”Sociale bevægelser og samfundsændringer. Nye sociale grupperinger og deres organisationsformer ved overgangen til ændrede samfundstyper”. *Politica*, s. 73-98. (Oprtrykt i Kompendium)

Del 10: Fra fattigvæsen til den moderne sociallovgivnings gennembrud

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Den moderne sociallovgivning, hvorigennem samfundet vedkendte sig et ansvar for sociale problemer som arbejdsløshed, alderdomsforsørgelse og sygdom, fik sit gennembrud i 1890'erne. Nye begreber som »værdigt trængende« og »hjælp til selvhjælp« opstod. Denne forelæsning illustrerer udviklingen og diskuterer i et

teoretisk og europæisk perspektiv forskellige forklaringer på gennembruddet.

Litteratur:

Paludan, Helge m.fl. (2002) *Danmarks historie – i grundtræk*, Aarhus Universitetsforlag, kap. 18.

Knudsen Tim (2000) ”Tilblivelsen af den universalistiske velfærdsstat”, i: Tim Knudsen (red) *Den nordiske protestantisme og velfærdsstaten*, Aarhus Universitetsforlag, s. 20-64.

Det danske samfunds udbygning efter 1945: Den kolde krig, velfærd og sociale forandringer – Del 11 - 16

Del 11: Fra Anden Verdenskrig til den kolde krig

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Den traditionelle danske neutralitetspolitik, der var formet af relationen til Tyskland siden 1864, blev bragt til ophør efter Anden Verdenskrig. Udviklingen fra en multipolær til en bipolar verdensorden nødvendiggjorde dansk stillingtagen til Øst/Vest konflikten. Forelæsningsen behandler med afsæt i genopbygningsprocessen efter 1945 perioden fra tilslutningen til FN og NATO og frem til 1980'ernes »fodnotepolitik«.

Litteratur:

Paludan, Helge m.fl. (2002) *Danmarks historie – i grundtræk*, Aarhus Universitetsforlag, kap. 21 og 22 og s. 414-416

Olesen, Thorsten Borring & Villaume, Poul (2005) *I blokopdelingens tegn 1945-1972* (Dansk Udenrigspolitik Historie, bd. 5), Gyldendal, s. 746-765. (Optrykt i *Kompendium*)

Del 12: Det politiske system, bureaukratier, interesseorganisationer og korporatisme

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold

- De øvrige aktører I det politiske system
- Teorier om bureaukratier
- Teorier om interesseorganisationer
- Korporatisme som dominerende styringsform

Litteratur:

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, kap. 18 (s. 381-400) og kap. 14 (s. 293-312).

Del 13: Regulering af markedet – fra krise til Keynes til kritikken

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At introducere regulering som begreb og som faktisk forekommende fænomen. Ved at diskutere argumenter *for* regulering af markedet uddybes forståelsen af såvel markedet som regulering som fænomener og begreber. De teoretiske argumenter for regulering stammer i høj grad fra Keynes, hvis tanker blev omdannet til den såkaldte keynesianisme – en økonomisk teori og en økonomisk politik.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbøksforlaget, Kapitel 7 men mshp. s. 214-228 (Keynes). Kapitel 9 men mhsp. s. 276-82, 284-88 (kritikken af Keynes herunder monetarisme).

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 189-91 [’Managed or unmanaged capitalism’ om Keynes og Friedman].

Paludan, Helge m.fl. (2008), *Danmarks historie – i grundtræk*: Aarhus Universitetsforlag: Rasmussen, Søren Hein’. Genopbygning og kold krig’, s. 363-64, s. 373-74, s. 377-84.

Del 14: Fra markeder til virksomheder – og forskellige teorier om virksomheder

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At introducere virksomheder som begreb og som konkret fænomen. Et centralt begreb i den forbindelse er virksomhedernes *organisering*. Ved at diskutere samspillet mellem virksomheder, deres organisering og sammenknytning på markedet etableres en dybere forståelse af begge begreber og fænomener.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbøksforlaget, Kapitel 6 men mshp. s. 161-178.

Sornn-Friese, Henrik (2007), *Hvad er en virksomhed? Erhvervsøkonomisk teori og analyse*, Forlaget Samfundsfagslitteratur, kap. 1 (Optrykt i Kompendium)

Supplerende læsning

Boje, Per (1997), *Ledere, ledelse og organisation*, Odense Universitetsforlag, kap. 10.

Del 15: Det moderne samfunds udfoldelse og forsvinden?

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Det udfoldede moderne samfund er blandt andet karakteriseret ved industrialisme, arbejderklasse, byer, kapitalisme og demokrati. Allerede i 1960'erne rejser sociologer en diskussion om, hvorvidt der sker så grundlæggende ændringer på disse områder, at en ny type samfund er under dannelse. Forelæsningen diskuterer ændringer på væsentlige felter som arbejde, teknologi, familie, uddannelse, værdier, identitet mv.

Litteratur:

Gundelach; Peter (red) (1992) *Den bløde tunnel – og andre veje. Samfund og forskning i 90erne*. Akademisk forlag, s. 13-59.

Del 16: Fra residual til universel socialpolitik – den danske velfærdsstatsmodel

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. 1890'ernes og mellemkrigstidens socialpolitik udbyggedes kraftigt og gennemgik en række kvalitative forandringer under den økonomiske højkonjunktur i 1960'erne. Forelæsningen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og illustrerer forandringen med blandt andet folkepensionsreformen fra 1956.

Litteratur:

Paludan, Helge m.fl. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*, Aarhus Universitetsforlag, kap. 23.

Christiansen, Niels Finn & Klaus Petersen (2001), "The Dynamics of Social Solidarity: The Danish Welfare State, 1900-2000", *Scandinavian Journal of History*, XXVI, 3, s. 177-196. Kan downloades fra aau opkoblede pc'ere her:

<http://www.ingentaconnect.com/content/routledg/shis/2001/00000026/00000003/art00003>

Nationalstaten under pres: opbrud og nye skillelinjer – Del 17 - 22

Del 17: Danmarks integration i EF og EU

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Danmarks forhold til det europæiske økonomiske og politiske samarbejde har siden starten af 1970'erne været et ømtåleligt emne i dansk politik. Efter en præsentation af teorier om den europæiske integrationsproces behandles udviklingen fra EF-tilslutningen i 1972 og fremefter. Det vises, hvordan ikke mindst brugen af folkeafstemninger har haft betydning for de nationale politiske skillelinier helt frem til i dag.

Litteratur:

Paludan, H. m.fl. (2002) *Danmarks historie – i grundtræk*, Aarhus Universitetsforlag, kap. 24, 25 og 26.

Supplerende litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005) *Markedsøkonomiens udvikling*, kap. 8

Del 18: Nye skillelinier og politisk opbrud

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold

- Opbruddet i firpartisystemet
- Fordelings- og værdidimensioner i dansk politik
- Magtudredningens demokratidiagnose

Litteratur:

Larsen, Christian Albrekt (2007) '*Bevægelse: Partierne halser efter vælgerne*' i Politiken den 16.11.2007 (Oprtrykt i Kompendium)

Togebj, Lise et al. (2003): *Magt og demokrati ved overgangen til det 21. århundrede*, 2 365-406 i Lise Togebj et al: *Magt og demokrati i Danmark – Hovedresultater fra Magtudredningen*, Århus universitetsforlag. (Oprtrykt i Kompendium)

Andersen, Jørgen Goul (1999): *Politik og samfund i forandring*, Kapitel 4, s 68-92, Columbus (Oprtrykt i Kompendium)

Del 19: Deregulering af det regulerede marked – og ”nye” teorier om fordelene ved et ureguleret marked

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At introducere argumenterne *imod* regulering af markedet. Ved at få kendskab til konkrete eksempler på deregulering opnår den studerende en dybere forståelse af såvel deregulering og markedet som begreber og som konkrete fænomener. Der gives en introduktion til en af de væsentligste fortalere for utøjlede markeds kræfter – Schumpeter der lancerede begrebet kreativ destruktion og lancerede

innovationsbegrebet i økonomisk teori.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbokforlaget, Kap. 9 mhp. s. 288-300 (nyliberalisme), Kapitel 10 (Schumpeter).
Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 52 [om Hayek og Neoliberalism]

Del 20: Debatter om transnationale selskaber (TNC)

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At give en forståelse for de transnationale selskabers betydning for den globale økonomi og for den politiske magtfordeling på globalt plan. Ved at give et rids af den historiske udvikling for TNC'erne gives der en dybere forståelse af, hvad en TNC er, og hvorfor der ofte fra NGO'ere og politisk hold kræves en øget global regulering af TNC'er. Herigennem gives der en særlig vinkel på globalisering og debatten om marked kontra virksomhed revitaliseres.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbokforlaget, s. 101-102, s. 257, s. 340, s. 355-361, s. 365.
Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 149 [Concept Transnational corporation] og s. 102-04 [The state and globalization]. Check også andre opslag på ordet 'Transnational Corporation'.
http://en.wikipedia.org/wiki/Multinational_corporation

Del 21: Det senmoderne samfund: fra klassebiografi til individuel risikobiografi?

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Det senmoderne samfund er karakteriseret ved en betydelig individualisering. Ud fra nutidige sociologiske teorier diskuterer forelæsningsen, om de sociale klasser er forsvundet, eller om betydningen af klasse har ændret sig. Den nyeste viden om fattigdom og social eksklusion inddrages til belysning af spørgsmålet.

Litteratur:

Larsen, Jørgen Elm (2000), "*Klassebiografi og individuel biografi*". Social Kritik, nr. 67, s. 59-77. (Optrykt i Kompendium)
Larsen, Jørgen Elm (2004), *Fattigdom og social eksklusion. Tendenser i Danmark*

over et kvart århundrede. Socialforskningsinstituttet, 04:27, s. 10-26. Kan downloades:

<http://www.sfi.dk/Default.aspx?ID=4681&Action=1&NewsId=213>

Del 22: Socialpolitik og velfærdsstat under forandring

v/Lars Andersen

Formål og indhold

Vi befinder os netop nu midt i en ny forandringsproces for velfærdsstaten. »Forsørgelseslinien« afløses af »aktiveringslinien«, og den klassiske socialdemokratiske velfærdsstat udfordres af det neoliberale styringsparadigme. Formålet med forelæsningsen er at sætte udviklingen ind i en teoretisk ramme med baggrund i den såkaldte angelsaksiske »New Right« kritik af velfærdsstaten i 1980'erne. Perspektivet føres frem til de nyeste diskussioner om eksempelvis private sundhedsforsikringer o.l.

Litteratur:

Torfinn, J. (2003) ”Den stille revolution i velfærdsstaten – fra forsørgelse og hierarki til aktivering og netværksstyring”, i: Madsen, Per Kongshøj (red) *Drivkræfter bag arbejdsmarkedspolitikken*, København: SFI, s. 234-267 Kan downloades:

<http://www.sfi.dk/Default.aspx?ID=4681&Action=1&NewsId=291&currentPage=9>

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 51-53 (The New Right)

Supplerende litteratur:

Andersen, Jørgen Goul (2007) ”Affluence and Welfare State Transformations. Social Policy Change in Denmark, 1993-2007”, CCWS-working paper no. 2007-55 (kan downloades på www.ccws.dk - under “publications”)

Nye udfordringer i et nyt årtusinde – Del 23 - 26

Del 23: En ny verdensorden – fra fælles regler til sikkerhedspolitisk stabilitet

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold

- Nationalstatens samspil med andre nationalstater
- Spændingsforholdet mellem national og international styring
- International politisk styring og manglen på et folk

Litteratur:

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, kap. 7 (undtagen s. 143-149 [Dynamics of globalization])

Del 24: En genoplivning af den politiske regulering af marked og virksomhed – set i lyset af den finansielle krise

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At give en forståelse af, hvad regulering betyder i det 21. århundrede. Ved at diskutere forskellen mellem regulering i trediverne og i dag uddybes forståelsen af reguleringsbegrebet, og der gives forskellige bud på, hvordan den finansielle krise kan håndteres.

Litteratur:

Amdam, Rolv Petter, m.fl. (2005), *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbokforlaget, kap. 11, s. 352-365.

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 183-191 [Economic systems], s. 6 ['governance'], s. 156-57 ['Towards world government?'] s. 193-195 ['Market socialism' og 'Is there an economic 'third way'']

http://en.wikipedia.org/wiki/Subprime_mortgage_crisis_solutions_debate

Del 25: National identitet i en global verden

v/Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold

- Multikultur eller monokultur
- Former for multikultur
- Indvandrerspørgsmålet og den politiske mobilisering

Litteratur:

Albrekt Larsen (2008), *Danskernes nationale forestillinger*, Aalborg Universitetsforlag, kapitel 4 (s. 27-35) og kapitel 7 (s. 63-77) (Optrøkt i Kompendium)

Heywood, Andrew (2007), *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave, s. 212-219 [Identity politics and multiculturalism]

Del 26: Afsluttende paneldebat om aktuelt tema

v/Lars Andersen, Lars Skov Henriksen, Christian Albrekt Larsen og Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

At bruge forskellige fagligheder og centrale begreber fra det afviklede kursus til at diskutere et aktuelt fænomen. Der vil inden dette kursus være foretaget en

meningsmåling blandt de studerende om hvilket tema, der skal i ilden i den afsluttende paneldebat. De studerende vil få mulighed for såvel at foreslå et tema som at stemme på forskellige temaer. Indholdet vil være korte oplæg om det pågældende tema fra de fire oplægsholdere med efterfølgende diskussion mellem oplægsholderne og med de studerende.

Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 5

v/Helle Therkildsen, Katrine Berke, Karin Kildedal, Kirsten Mejlvig og Nikolaj Stegeager

Formål

- At give den studerende studietekniske redskaber til at forbedre egen læring individuelt og i samarbejde med andre.
- At give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i et team (gruppe).

Indhold

Kursets udgangspunkt er viden om læring i organisationer – organisationer som systemer, teamdannelse i organisationer samt ledelse og udvikling af team. I tilknytning til kurset skal projektgrupperne gennemføre en række øvelser, ligesom gruppens erfaringer med teamlæring og egen læring skal indgå som appendiks til P2-projektrapporten.

Der vil være mulighed for at studerende, der har lyst til at arbejde videre med studietekniske færdigheder, individuelt kan tilmelde sig ekstra frivillig undervisning efter P1.

Omfang

Kurset har et omfang på 2 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger kombineret med øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan:

- vælge relevant læsestrategi, afhængig af hvad det læste skal bruges til, og opnå bedre læring
- redegøre for egen læring og teamets læring i et organisatorisk perspektiv
- anvende praktiske redskaber, der forebygger usunde konflikter i teamet i at opstå og udvikle sig
- redegøre for, hvordan kommunikative øvelser har bidraget til gruppens samarbejde
- styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*. Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag.

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Kompendium til efterårets forelæsninger, AAU 2009

Del 1: Studieteknik

v/Helle Therkildsen og Katrine Berke

Formål og indhold

Med en god studieteknik kan du opnå en mere effektiv og optimal læsning. Forelæsningen har derfor til formål at skabe indblik i generel studieteknik, med fokus på dine individuelle læsefærdigheder og studievaner. I forelæsningen vil emner som læsestrategier, notatteknik, læsehastighed samt andre blive taget op. Studerende, der ønsker at arbejde videre med deres studietekniske færdigheder, har mulighed for at tilmelde sig relevante workshops efterfølgende.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur, kapitel 9.

Del 2: Organisationer som systemer

v/Karin Kildedal

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer teori om organisatorisk læring. Herunder fokuseres på nødvendige områder for læring og udvikling i en organisation. Endvidere præsenterer vi teorier om teams som selvstændige lærings- og produktionsenheder i en organisation. Begreberne teamdannelse og teamledelse introduceres.

Form

Forelæsning, teamtræning og øvelsesopgaven (1. del)

Teamtræning

Etablering af team og ”det gode teamsamarbejde” som teamet formulerer skriftligt.

Litteratur

Senge, Peter (2000): *Den femte disciplin*, Kapitel 1 (s 13-24). Forlaget Klim. (Optrykt i Kompendium)

Kildedal, Karin og Kirsten Mejlvig (2009): *Det samfundsvidenskabelige fællessemester. Projektgruppens læringsrum. Team samarbejde*. (s1-13). Institut for

Sociologi, Socialt arbejde og Organisation, Aalborg Universitet. (Optrykt i Kompendium)

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*, side 9-74

Dalsgaard, Charlotte, Tine Meisner & Kaj Voetmann (red) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis*. (s 31-59). Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Del 3: Teamdannelse i organisationen

v/Karin Kildedal

Formål og indhold

Forelæsningen tager afsæt i forelæsningen om organisatorisk læring. Betydningen af god og effektiv teamdannelse og teamledelse uddybes, og der fokuseres på, hvordan velfungerende team vedligeholdes i takt med udviklingen af forskellige kvaliteter i teamet.

Form

Forelæsning, teamtræning og øvelsesopgaven (2.del)

Teamtræning

Udarbejdelse af samarbejdskontrakter:

- Internt i teamet
- Eksternt med vejleder
- Eksternt med andre teams

Litteratur

Senge, Peter (2000): *Den femte disciplin*, Kapitel 12 (s 205-235). Forlaget Klim. (Optrykt i Kompendium)

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*, side 75-94

West, Michael A.(2005): *Teamwork. Metoder til effektivt samarbejde*, Kap. 1 (s 19-34) og Kap.3 (s 47-58). Erhvervsbogklubben JP Master. (Optrykt i Kompendium)

Lone Krogh, Jan Brødslev Olsen, Palle Rasmussen (red) (2008) *Projektpædagogik. Perspektiver fra Aalborg Universitet*. (s 89-104). Aalborg Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Del 4: Ledelse og udvikling af team

v/Kirsten Mejlvig og Nikolaj Stegeager

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer en forståelse af teamet som et kommunikativt system. Sproget kan som redskab, medvirke til skabelse og videreudvikling af teamarbejdets kvalitet. Det sprog der anvendes, og de spørgsmål, der stilles, har stor betydning for

teamets samarbejde og i sidste ende for resultatet af projektarbejdet. I alle teams opstår konflikter, som kan forklares på forskellig måde, ligesom de kan opfattes som noget negativt eller positivt. Del 4 introducerer redskaber til konflikthåndtering, som teamet kan anvende under projektarbejdet.

Form

Forelæsning, teamtræning og øvelsesopgaven (3. del)

Teamtræning

Kommunikationstræning i anvendelse af forskellige former for kommunikation i teamsamarbejdet.

Litteratur

Hornstrup, Carsten, Jesper Loehr-Petersen, Allan Vinther Jensen, Thomas Johansen & Jørgen Gjengedal Madsen (2007): *Systemisk ledelse*, Kapitel 1.9 (s 59-78) Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Haslebo, Gitte: *Relationer i organisationer. En verden til forskel*. (2005) (s103-115) og Kapitel 14 (s 263-287) i Erhvervspsykologiserien. Dansk psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen (2008): *Problemorienteret projektarbejde*, Kapitel 6 (s 113-116). Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium).

Vindeløv, Vibeke: *Konfliktmægling. En reflektiv model* (2008): Kapitel 7 (s 125-131)

Jurist- og økonomiforbundets Forlag. (Optrykt i Kompendium).

Link: Til viden om begreberne konflikt og konfliktløsninger:

<http://www.arbejdsmiljøweb.dk>

Supplerende læsning:

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*, side 95-130

Del 5: Forskning og teamlæring - Teamets læring og egen læring som teammedlem

v/Karin Kildedal, Kirsten Mejlvig og Nikolaj Stegeager

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer hvordan der gennem teamsamarbejdet er mulighed for at skabe organisatorisk læring i et mikrokosmos perspektiv, hvor læring både kan ses som teamets udvikling og som teammedlemmernes individuelle videnstilegnelse. Studerende styrkes i at håndtere uddannelsens krav og de arbejdsmæssige forventninger i projektarbejdet, via egne refleksioner og en fælles evaluering af teamets læreproces.

Form

Forelæsning, teamtræning og øvelsesopgaven (4. del)

Teamtræning

Teammedlemmer, forstået som praktikere der forsker i egen praksis, evaluerer teamsamarbejdet i projektføreløbet. Anvendelse af en anerkendende værdiskabende evaluering af teamopgaverne og teamprocessen.

Litteratur

Damsgaard, Eva og Andreas Granhof Juhl (2007) *Anerkendende og værdiskabende evaluering i organisationer – brugbare distinktioner i etablering af udbytterig dokumentations- og evalueringspraksis*. Kan downloades her:

http://www.attractor.dk/laer%20mere/artikler/~media/Images/RM/Attractor/PDF/Artikler/Evalueringartikel_jan07.ashx

Johnsen, Hans Chr. Garmann, Anne Halvorsen og Pål Repstad (red): *Å forske blant sine egne. Universitet og region – nærhet og uavhengighet*. (2009), (s109-122), Høyskoleforlaget. Norwegian Academic Press. (Optrykt i Kompendium)

Illeris, Knud: *Læring- aktuel læringsteori i spændingsfeltet mellem Piaget, Freud og Marx* (1999) (s13-24), Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Illeris, Knud: *Læring* (2006): Kapitel 3 (s35-43). Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*, side 131-176

Weinstein, Krystyna: *Action learning*. (2008), (s 75-85) i Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Problemløst metode 1-3

v/Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Formål

At understøtte det problemløstede projektarbejde med særlig henblik på at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemløstulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til teori og metodevalg.

Indhold

Introduktion til problemløstet projektarbejde. Der lægges vægt på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemløstulering (P1) henholdsvis gennemførelse af en analyse (P2).

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger. Kurset skal understøtte det problemløstede projektarbejde og vejlederen vil derfor følge op på kurset i såvel P1, som P2 perioden, når det gennemgåede stof skal anvendes i projektarbejdet.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger er det målet at den studerende kan:

- redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemløstulering
- forholde sig til, hvad en god problemløstulering er på et universitet
- redegøre for forskellen på forskellige problemløstuleringstyper
- redegøre for, hvad begreberne teori, empiri og analyse betyder
- redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemløstulering til konklusion
- redegøre for forskellen på videnskabelige argumenter og ”meneri”

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2005)(3. udg.): *Problemløstulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, Samfundslitteratur.

Kompendium til efterårets forelæsninger, AAU 2009

Del 1: Problemorientering og typer af problemformuleringer

v/Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Formål og indhold

Formålet med denne forelæsning er at introducere til det problemorienterede projektarbejde, og fokus lægges på udarbejdelsen af problemformuleringen. Hvad er en problemformulering og hvorfor skal man have én? Hvad er et ”godt problem” og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og der gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projektrapporter på første semester samt fra efterfølgende semestre.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2006) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. . side 19-34 samt kapitel 2

Rienecker, Lotte (2005)(3. udg.): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, Samfundslitteratur.

Olsen, Poul Bitsch & Kaare Pedersen (1997): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, kapitel 1, Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Supplerende litteratur:

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2006) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*, kapitel 6

Del 2: Teori, empiri og undersøgelses metode

v/Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Formål og indhold

I denne forelæsning tager vi udgangspunkt i den gode problemformulering, og fokus lægges på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen, altså fra spørgsmålet og til svaret. Den samlede fremgangsmåde i projektet, kalder vi for projektets undersøgelsesmetode. Undersøgelsesmetoden er ofte sammensat af flere af fagenes metoder og redskaber, men kan variere meget på baggrund af typen af problemformulering, den eksisterende viden på området, tilgængelig teori og empirisk materiale mv. Vi skal her se nærmere på, dels hvordan vi på forskellig vis kan anvende teorier, begreber og faglige metoder i projektarbejdet, og dels hvordan vi kan anvende empiri.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 7, 11 og 12 (s. 158-204 + 266-301)

Del 3: Analysestrategi – gode argumenter og troværdige konklusioner

v/ Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Formål og indhold

I denne forelæsning kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvordan laver man en analyse, hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige argumenter og ”meneri”? Hvordan fortolker vi vores empiriske resultater eller fund, og hvordan sikres sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten, fra problemformulering, til metoden, teorien, empirien, analysen, og endelig til konklusionen?

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2006) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 13 og 14 (s. 302-359)

Supplerende litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2006) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 15 og 16 (s. 360-380). Kapitlerne 11 og 12 læses gerne igennem igen.

Praktisk Statistik - Del 1 – 4

v/Jan Holm Ingemann og Christian Albrekt Larsen

Formål

At lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet

Indhold

Introduktion til de grundlæggende statistiske begreber, man er nødt til at forstå for at kunne forholde sig kritisk til statistisk materiale. Præsentation af udvalgte statistiske databaser, der er tilgængelige via nettet.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- forholde sig kritisk til statistisk materiale med flere variable
- hente statistiske data via nettet og opstille en simpel tabel
- anvende statistik i projektarbejdet

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: Statistik i praksis – om at anvende statistik i tilknytning til det problemorienterede projektarbejde, Det Samfundsvidenskabelige Basisår, AAU, 2007

<http://vbn.aau.dk/fbspretrieve/17155344/2007-57-SLC-JHI.pdf>

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

- Den første forelæsning er i høj grad introducerende, og vi vil komme ind på de helt overordnede spørgsmål som: Hvad er statistik? Hvad vil det sige, at dette er

deskriptiv statistik? Hvad skal vi lære og hvorfor skal vi lære det? Der vil blive givet en kort introduktion til, hvad vi skal igennem i de 4 forelæsninger, og formålet med kurset set i lyset af arbejdet med projekter og problemformulering.

- Der vil blive givet en introduktion til de grundlæggende begreber i statistikken, og vi vil diskutere, hvordan kan vi bruge statistik i vores problemformulering? Noget mere konkret om spørgsmålet om at dokumentere faktuelle ting, påstande, udviklinger osv. vil også blive gennemgået.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 1

Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

- I denne forelæsning begynder vi på behandlingen af statistisk materiale – i første omgang med en enkelt variabel. Vi skal derfor igennem følgende spørgsmål:
- Hvad er en variabel? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med én variabel? Hvad er en kontingenstabel, en frekvenstabel mv., hvordan tolker vi andet end rene procenter? (Indekstal mv.)
- Vi skal også se på de forskellige deskriptive statistiske mål, der er relevante, hvis formålet er at kunne dokumentere på baggrund af én variabel.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 2

Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

- I forelæsning III bliver det lidt mere kompliceret, idet vi nu inddrager flere variable. De spørgsmål vi skal igennem er derfor lidt anderledes:
- Hvad er hhv. afhængige og uafhængige variable, hvornår er der en sammenhæng, forskellige typer af sammenhænge, hvad betyder kausalitet? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med to variable? med flere end to?
- Vi skal endvidere se på mål for sammenhænge, korrelationer, signifikans mv.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 3

Del 4: Praktisk anvendelse i projektarbejdet

v/Jan Holm Ingemann og Christian Albrekt Larsen

Formål og indhold

- Vi vender blikket mod den praktiske brug af statistik i projektarbejdet fra problemformulering til analyse og konklusion
- Hvordan bruger vi statistik som dokumentation og som argument?
- Hvordan finder vi økonomiske data ved Danmarks Statistik,
- Hvordan finder vi surveydata? Surveybanken indeholder en lang række spørgeskemaundersøgelser, der er gennemført af Aalborg Universitet. I det anvendte eksempel - befolkningens holdning til velfærdsstaten - arbejdes både med én og to variable. Medbring gerne egen pc med trådløs netadgang.
- Endelig giver vi en kort introduktion til vigtige kvalitetskriterier, når vi benytter statistik

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 4

"Godt i gang med www.surveybank.aau.dk" (3 s.)

http://www.business.aau.dk/~albrekt/surveybank/godt_i_gang_med%20surveybank.pdf

Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 4

v/Sanne Lund Clement og Jacob Pedersen

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til reflektivt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt
- forholde sig kritisk til forskellige typer af tekster ved hjælp af tekstanalytiske redskaber
- vurdere teksters og udsagns relevans og videnskabelige kvalitet i forhold til deres funktion i projektrapporten

Vurderingskriterier og prøveform

Kursets del 1-3 indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2006) (3. udg.): Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser. Samfundslitteratur

Del 1: Tekstanalyse

v/Jacob Pedersen

Formål og indhold

I første del gives en introduktion til tekstanalysen, hvor der med udgangspunkt i

praktiske eksempler gives værktøjer til kritisk at læse, forstå og ikke mindst fortolke forskellige tekster og kildemateriale ud fra en problemformulering.

Litteratur

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen (2006): Den gode opgave, kapitel 9 og 10 (s. 221-265) + (side 316-322) – fra overskriften ”2. Diskussion med andre kilder i opgaven”)

Supplerende litteratur

Ud over ovenstående litteratur vil der blive trukket på praktiske eksempler fra følgende rapporter (der også skal anvendes til besvarelse af øvelsesopgaven), der kommer frem til forskellige konklusioner om samme emne:

- Beskæftigelsesministeriet (2005): Afrapportering fra arbejdsgruppen om indsamling af oplysninger om virkning af introduktionsydelse på starthjælpsniveau/starthjælp. April 2005: www.bm.dk/sw14112.asp
- Hansen, Finn & Henning Hansen (2004): Starthjælp og introduktionsydelse – hvordan virker ydelserne?, CASA: www.casa-analyse.dk/1991/1580
- http://humanrights.palermo.magenta-aps.dk/hoeringssvar/alle/n02_12/

Del 2: Kildehåndtering

v/Sanne Clement

Formål og indhold

I anden del lærer du om, hvordan forskellige kilder håndteres, således at du bliver i stand til at sortere i og vurdere kvaliteten og videnskabeligheden i de fundne tekster og udsagn i forhold til arbejdet med problemformulering og analyse.

Litteratur

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen (2006): Den gode opgave, kapitel 8 og 10

Del 3: Kildernes forskellige funktioner

v/Jacob Pedersen

Formål og indhold

I tredje del (der først ligger i P2) ser vi nærmere på, hvordan kilderne kan bruges på forskellig vis i projektet. Del 3 giver en masse eksempler på kildernes forskellige funktion, og hvordan denne formidles i projekterne. Hvordan bruges kilderne eksempelvis i de mere redegørende dele i projektet, i de analyserende eller diskuterende dele, og hvordan formidles kilderne sagligt og korrekt? Efter del 3 udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis.

Litteratur

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen (2006): Den gode opgave, kapitel 10 + side

Del 4: Effektiv informationssøgning i det problemorienterede projektarbejde

v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Formål og indhold

Det overordnede formål er at understøtte de studerendes projektmetodiske udvikling og at placere informationssøgning som en integreret del af den akademiske skriveproces.

Med fokus på litteratur-/informationssøgning tager denne kursusgang udgangspunkt i fællessemesterets kernetemaer, de studerendes projektarbejde og tilhørende problemstillinger. Formålet er at lære de studerende, hvordan de på en effektiv måde kan identificere hvilken form for information de har behov for, og hvor de kan få dækket dette behov.

Ud fra de studerendes praksis med at lave projektarbejde og informationssøgning vil de studerende arbejde med modeller og e-læringsobjekter, der bruges til at identificere deres behov for information, og som bruges til at fortælle dem, hvad der er godt at gøre alt efter, hvor de er i deres projektarbejde.

Litteratur m.m.

Der skal ikke læses noget til denne kursusgang, men kurset bygger delvis på "Den gode opgave" (Rienecker & Stray Jørgensen, 2007), "Seeking Meaning" (Kuhlthau, Carol 2004) og på AUB's arbejde omkring udviklingen af e-læringsprogrammet SWIM (se under Onlinehjælp på <http://www.aub.aau.dk/onlinevejledning/swim>)

Litteraturliste

Bøger

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005), 2. udg.: *Markedsøkonomiens udvikling*. Fakkok-forlaget.

Heywood, Andrew (2007) 3. udgave: *Politics*, Palgrave Foundations. Palgrave.

Paludan, Helge, m.fl., (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag

Kompendium til efterårets forelæsninger, AAU 2009

Storch, Jacob (red) og Thorkil Molly Søholm (red) (2008): *Teambaserede organisationer i praksis. Ledelse og udvikling af team*. Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag.

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2005)(3. udg.): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, Samfundslitteratur.

Artikler i kompendiet

Erik Jørgen Hansen: ”Sociale klasser og social ulighed” i Andersen, Heine (2004), *Sociologi – en grundbog til et fag*, Hans Reitzels Forlag, (Optrykt i Kompendium)

Giddens, Anthony (1995), *Sociologi. En kort men kritisk introduktion*. Hans Reitzels Forlag, s. 11-31. (Optrykt i Kompendium)

Gundelach; Peter (1998) ”Sociale bevægelser og samfundsændringer. Nye sociale grupperinger og deres organisationsformer ved overgangen til ændrede samfundstyper”. *Politica*, s. 73-98. (Optrykt i Kompendium)

Olesen, Thorsten Borring & Villaume, Poul (2005) *I blokopdelingens tegn 1945-1972* (Dansk Udenrigspolitik Historie, bd. 5), Gyldendal, s. 746-765. (Optrykt i Kompendium)

Sornn-Friese, Henrik (2007), *Hvad er en virksomhed? Erhvervsøkonomisk teori og analyse*, Forlaget Samfundsfagslitteratur, kap. 1 (Optrykt i Kompendium)

Larsen, Christian Albrekt (2007) ’*Bevægelse: Partierne halser efter vælgerne*’ i *Politiken* den 16.11.2007 (Optrykt i Kompendium)

Togeby, Lise et al. (2003): *Magt og demokrati ved overgangen til det 21. århundrede*, 2 365-406 i Lise Togeby et al: *Magt og demokrati i Danmark – Hovedresultater fra Magtudredningen*, Århus universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Andersen, Jørgen Goul (1999): *Politik og samfund i forandring*, Kapitel 4, s 68-92, Columbus (Optrykt i Kompendium)

Larsen, Jørgen Elm (2000), ”*Klassebiografi og individuel biografi*”. *Social Kritik*, nr. 67, s. 59-77. (Optrykt i Kompendium)

Albrekt Larsen (2008), *Danskernes nationale forestillinger*, Aalborg Universitetsforlag, kapitel 4 (s. 27-35) og kapitel 7 (s. 63-77) (Optrykt i

Kompendium)

Senge, Peter (2000): *Den femte disciplin*, Kapitel 1 (s 13-24). Forlaget Klim. (Optrykt i Kompendium)

Kildedal, Karin og Kirsten Mejlvig (2009): *Det samfundsvidenskabelige fællessemester. Projektgruppens læringsrum. Team samarbejde.* (s1-13). Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation, Aalborg Universitet. (Optrykt i Kompendium)

Dalsgaard, Charlotte, Tine Meisner & Kaj Voetmann (red) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis.* (s 31-59). Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Senge, Peter (2000): *Den femte disciplin*, Kapitel 12 (s 205-235). Forlaget Klim. (Optrykt i Kompendium)

West, Michael A.(2005): *Teamwork. Metoder til effektivt samarbejde*, Kap. 1 (s 19-34) og Kap.3 (s 47-58). Erhvervsbogklubben JP Master. (Optrykt i Kompendium)

Lone Krogh, Jan Brødslev Olsen, Palle Rasmussen (red) (2008) *Projektpædagogik. Perspektiver fra Aalborg Universitet.* (s 89-104). Aalborg Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Hornstrup, Carsten , Jesper Loehr-Petersen, Allan Vinther Jensen, Thomas Johansen & Jørgen Gjengedal Madsen (2007): *Systemisk ledelse*, Kapitel 1.9 (s 59-78) Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Haslebo, Gitte: *Relationer i organisationer. En verden til forskel.* (2005) (s103-115) og Kapitel 14 (s 263-287) i Erhvervspsykologiserien. Dansk psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen (2008): *Problemorienteret projektarbejde*, Kapitel 6 (s 113-116). Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium).

Vindeløv, Vibeke: *Konfliktmægling. En reflektiv model* (2008): Kapitel 7 (s 125-131) Jurist- og økonomforbundets Forlag. (Optrykt i Kompendium).

Johnsen, Hans Chr. Garmann, Anne Halvorsen og Pål Repstad (red): *Å forske blant sine egne. Universitet og region – nærhet og uavhengighet.* (2009), (s109-122), Høyskoleforlaget. Norwegian Academic Press. (Optrykt i Kompendium)

Illeris, Knud: *Læring- aktuel læringsteori i spændingsfeltet mellem Piaget, Freud og Marx* (1999) (s13-24), Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Illeris, Knud: *Læring* (2006): Kapitel 3 (s35-43). Roskilde Universitetsforlag. (Optrykt i Kompendium)

Weinstein, Krystyna: *Action learning.* (2008), (s 75-85) i Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag. (Optrykt i Kompendium)

Olsen, Poul Bitsch & kaare Pedersen (1997): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, kapitel 1, Roskilde Universitetsforlag